

Zámer vypracovať „Víziu a stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2040 – Slovensko 2040“

Zámer vypracovať „Víziu a stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2040 – Slovensko 2040“ (ďalej len „SK-2040“) predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky predseda vlády Slovenskej republiky ako iniciatívny materiál.

I. Dôvod predloženia zámeru

Obdobie globálnej politickej a ekonomickej nestability a zásadných zmien v svetovom poriadku ako aj v spoločnosti kladú podstatne väčší dôraz na **potrebu strategického plánu, ako sa má Slovensko dlhodobo rozvíjať**. V čase turbulentných zmien ešte naliehavejšie existujú otázky, na ktoré chce spoločnosť poznať odpoveď.

Vláda SR vníma túto nalievavú potrebu a spúšťa **celospoločenský dialóg k dlhodobej vízii a stratégii rozvoja Slovenska v horizonte roku 2040**.

Vláda SR svojou iniciatívou vypracovať SK-2040 zároveň reaguje na hodnotiace správy a analýzy, ktoré vyzdvihujú **potrebu vytvorenia celospoločensky akceptovanej vízie a posilnenia strategického plánovania a riadenia na národnej úrovni**. Medzi najaktuálnejšie, okrem iných, patria:

- Odporúčanie Rady k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Slovenska (tzv. CSR – Country Specific Recommendation) a pridružená Správa o Slovensku za rok 2025 (tzv. Country Report),¹ vypracované Európskou komisiou,
- Hospodársky prieskum Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) pre Slovensko z roku 2024,²
- Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR za rok 2024.³

Potreba mať jasnú víziu a posilniť strategické plánovanie je výrazná aj v európskom kontexte. Na nedostatky v roku 2024 poukázala tzv. **Draghiho správa o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti**,⁴ ktorá označuje za existenčnú výzvu pre Európu nutnosť rádovo zvýšiť konkurencieschopnosť a produktivitu, a zároveň udržať sociálnu kohéziu v podmienkach starnúcej populácie a rizík v oblasti obchodu, energií a bezpečnosti.

¹ Európska komisia. Council Recommendation on the economic, social, employment, structural and budgetary policies of Slovakia, 2025.

Európska komisia. 2025 Country Report - Slovakia.

² Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj. OECD Economic Surveys: Slovak Republic 2024 | OECD.

³ Najvyšší kontrolný úrad SR (NKÚ). Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR za rok 2024.

⁴ The Draghi report on EU competitiveness, 2024.

Ciele Draghiho správy sa postupne pretavujú do nových priorít Európskej únie (ďalej len „EÚ“), ktoré zo svojho rozpočtu financuje. Nadviaže na to aj nový viacročný finančný rámec (VFR) EÚ 2028-2034 obsahujúci prvky výkonnostnej orientácie so zameraním na prepojenie strategických reforiem a investícií členských krajín. Príprava SK-2040 a s ňou spojená príprava Investičného plánu Slovensko⁵ má ambíciu reagovať na tieto strategické posuny a existujúce skúsenosti s fondami EÚ a Plánom obnovy a odolnosti a podporiť efektívne nastavenie priorít pre blížiacu sa programové obdobie 2028-2034.

II. Reflexia na vízie a strešné strategické dokumenty vypracované v minulosti

Obdobné procesy tvorby vízie a strešného strategického dokumentu boli iniciované aj v minulosti, **neboli však** v dostatočnej miere **premietnuté do praxe**. Za ostatných 25 rokov vznikli na Slovensku 4 dokumenty, ktoré sa snažili zdefinovať dlhodobé smerovanie krajiny v strategickej a investičnej oblasti:

- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja schválená uznesením vlády SR č. 978 z 10. októbra 2001,
- Vízia a stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti, realizovaná v zmysle projektu schváleného uznesením vlády SR č. 906 z 25. októbra 2006, ktorú vláda SR zobrala na vedomie uznesením vlády SR č. 180 z 10. marca 2010,
- Pilotná verzia Národného investičného plánu 2018 – 2030 schválená uznesením vlády SR č. 412 z 10. septembra 2018,
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, vypracovaná najmä v rokoch 2018 a 2019 a schválená uznesením vlády SR č. 41 z 20. januára 2021.

Osobitný zreteľ sústredíme najmä na obsah Vízie a stratégie rozvoja slovenskej spoločnosti pre ich komplexný obsah s východiskami, ktoré však zostali nerealizované, najmä v dôsledku zmien politických garnitúr.

III. Základné princípy vypracovania SK-2040

Vláda SR má ambíciu nadviazať na pozitívne prvky tvorby existujúcich vízií a strešných strategických dokumentov a zároveň zabrániť opakovaniu nedostatkov. Východiská a konkrétny postup vypracovania SK-2040 určí osobitný materiál, ktorý bude predložený na rokovanie vlády SR do 30. septembra 2025. Cieľom materiálu bude určiť **taký postup vypracovania SK-2040, ktorý zabezpečí jeho uskutočniteľnosť v praxi**.

⁵ Úloha vypracovať Investičný plán Slovensko vyplýva Úradu podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku z § 34b, bod (2), zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ktorý ukladá úlohu vypracovať a pravidelne aktualizovať Národný investičný plán pozostávajúci z investičných projektov strategického významu, ktoré sú kľúčové pre dlhodobý hospodársky a sociálny rozvoj Slovenska, ako aj finančného plánu pokrývajúceho identifikované investičné potreby a opierajúceho sa o rôzne finančné zdroje.

Existujú k tomu tri **základné predpoklady**:

1. silný **politický mandát** garantovaný predsedom vlády SR,
2. široká **participácia odborníkov** pri tvorbe SK-2040 vytvorením funkčnej platformy na zapojenie akademickej obce, výskumných kapacít a ďalších inštitúcií,
3. tvorba SK-2040 so zreteľom na jej **implementáciu** (t. j. určenie strategických priorít, cieľov a medzinárodne porovnateľných merateľných ukazovateľov, ako aj zabezpečenie previazanosti na finančné zdroje a na pripravovaný Investičný plán Slovensko).